

SPRAWOZDANIE DYREKCJI
C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1890.

XV.

— ➤ TREŚĆ. :◀ —

Dyrektor Dr. Hugo Zathey. Wiadomości szkolne.
(Schulnachrichten.)

Jandera 249

KRAKÓW.
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

W drukarni A. Koziańskiego.
1890.

I.

GRONO NAUCZYCIELI

z końcem roku szkolnego.

Grono

L. p.	N A Z W I S K O	Przedmioty nauki	Ilość godzin tyg.
1	Dr. Hugo Zathej c. k. Dyrektor. Expert Komisji naukowej c. k. Rady Szkolnej Krajowej, członek Komisji hist.-literackiej krak. Akademii Umiej., członek honorowy Tow. Goethego w Frankfurcie n. M. ul. Karmelicka 7.	Język polski w V.	3
2	Leon Dembowski c. k. Profesor (VIII. ranga). Mały rynek 4.	Rysunki odręczne: w IV. a. IV. b. V. i VII. Kaligrafia: w III. a. i III. b.	20
3	Dr. Jan Walczak c. k. Profesor zawodowca gabinetu fizykalnego. ul. Kolejowa 5.	Matematyka w I. a. i I. b. Fizyka: w III. a. III. b. i IV.	17
4	Aloizy Szarlowski c. k. Profesor gospodarz kl. V. Expert komisji naukowej c. k. Rady Szkoln. Kraj., członek komisji historycznej Akad. Um. ul. Krowoderska 40.	Geografia: w V. VI. i VII. Historia: w III. a. III. b. IV. V. VI. VII.	18
5	Karol Kunz c. k. Profesor zawodowca gabinetu chemicznego. ul. Krowoderska 47.	Chemia w IV. V. VI. i VII. Historia natur. w I. a. II. a i II. b.	20
6	Czesław Odrowąż Pieniążek c. k. Profesor ul. Kanonicza 16.	na urlopie.	—
7	Edward Medwecki c. k. Profesor ul. św. Marka 2.	przydzielony do c. k. wyższej szkoły przemysłowej	—
8	Leon Piccard c. k. Profesor gospodarz klasy II. b. Expert komisji naukowej c. k. Rady Szk. Kraj. członek komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół ludowych. ul. św. Jana 13.	Rysunki odręczne: II. a. II. b. III. a. III. b. i VI.	20
9	Mieczysław Zaleski c. k. Profesor gospodarz kl. IV. zawiadowca biblioteki, Expert Komisji naukowej c. k. Rady Szk. Kraj., członek komisji egzaminacyjnej dla aspirantów na jednoroocznych ochotników zaprzysiężony tłumacz sądowy dla języka niemieckiego i francuskiego. ul. Sienna 12.	Język niemiecki: w IV. VI. VII. Geografia w I. b.	16
10	Franciszek Jeziorski c. k. Profesor gospodarz klasy VI. ul. Krupnicza 6.	Matematyka w III. a. V. i VI. Fizyka w VI. Geometria wyk. w V.	21

nauczycieli.

L. p.	N A Z W I S K O	Przedmioty nauki	Ilość godzin tyg.
11	Czesław Tomaszewicz c. k. Profesor zawodowca gabinetu historii naturalnej, zaprzysiężony znawca pisma. Wielopole 8.	Historia naturalna w I. b. V. i VII. Geometria w I. a. i III. a. Kaligrafia w I. a. i III. a.	20
12	Ks. Eustachy Skrochowski c. k. Profesor Docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek komisji hist. sztuki krak. Akademii Umiej., członek korespondent komisji konserwatorskiej we Wiedniu. ul. Batorego 20.	Religia we wszystkich klasach Geometria wyk. w klasie VII.	23
13	Jan Bidziński egzaminowany zastępca nauczyciela, gospodarz klasy VII. zawodowca gabinetu rysunków geometr. ul. Szlak 15.	Matematyka w II. a. II. b. IV. i VII. Fizyka w VII. Geometria w IV. a. IV. b.	24
14	Robert Klemensiewicz egzaminowany zastępca nauczyciela, gospodarz klasy II. a. ul. Łazienna 5.	Język polski w II. a. Geografia w I. a. II. a. II. b. III. a. III. b. i IV. Historia w II. a. i II. b.	18
15	Onufry Geciów egzaminowany zastępca nauczyciela, gospodarz klasy I. a. c. k. starszy porucznik obr. kraj. nauczyciel stenografii w tut. zakł. i w gimn. św. Jacka. hotel Victoria.	Język niemiecki w I. a. III. b. i V. Kaligrafia w II. b.	19
16	Franciszek Tondera egzaminowany zastępca nauczyciela, gospodarz klasy III. b. członek Komisji fizyograficznej krak. Akademii Umiejętności. ul. św. Marka 8.	Matematyka w III. b. Historia naturalna w VI. Geometria w I. b. II. a. II. b. III. b. i VI.	24
17	Piotr Niebieszczański zastępca nauczyciela, gospodarz klasy I. b. ul. Dietla 77.	Język polski w I. b. II. b. i III. b. Język niemiecki w I. b. Kaligrafia w I. b.	18
18	August Jasiński zastępca nauczyciela, gospodarz kl. III. a. ul. Jabłonowskich.	Język niemiecki w II. a. II. b. i III. a.	17
19	Wojciech Grzegorzewicz zastępca nauczyciela, Rynek kleparski 7.	Język polski w I. a. III. a. IV. VI. i VII.	16
20	Józef Bogacki asystent do nauki rysunków odręcznych. ul. Krowoderska 122.		

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

L. p.	N A Z W I S K O	Przedmiot nauki	Ilość godzin tyg.
1	Aloizy Szarłowski c. k. Profesor j. w.	Historja kraju rodzinnego w III. a. III. b. VI. i VII.	4
2	Towarzystwo gimnastyczne „ Sokół “ (kierujący nauczyciel Aleksander Tyszecki) ul. Wolska.	Gimnastyka we wszystkich klasach w 3 oddziałach.	6
3	Paweł Rongier bachelier ès-lettres Uniwersytetu paryskie- go były profesor w szkole Albert-le- Grand w Arcueil. ul. Gertrudy 8.	Język francuski w 3 oddziałach w klasie III. — VII.	6
4	Józef Sierosławski nauczyciel muzyki ul. Długa 32.	Śpiew we wszystkich klasach.	4
5	Onufry Geciow j. w.	Stenografia w kl. IV. — VII.	2
6	Jerzy Gabryś proboszcz ewangelicki. ul. Grodzka.	Religia wyznania augsburgskiego we wszystkich klasach.	—

Deputacya miejska

dla c. k. wyższej szkoły realnej.

Przewodniczący :

Dr. Adam Asnyk Radca miasta Krakowa, poseł na Sejm krajowy etc.

Członkowie :

Dr. Hugo Zathey, Dyrektor c. k. wyższej szkoły realnej.

Dr. Ludwik Wiszniewski, lekarz, Radca miasta Krakowa.

Karol Zaremba, Architekt, Radca miasta Krakowa.

Dr. Jan Walczak, profesor c. k. wyższej szkoły realnej.

Mieczysław Zaleski, profesor c. k. wyższej szkoły realnej.

Służba szkolna :

Szczepan Jabłoński, tercyan.

Józef Jodłowski, pomocnik.

II.

Plan nauk.

Przedmioty obowiązkowe.

KLASA I. A. B.

Gospodarze: pp. Geciów, Niebieszczański.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Zasady nauki wiary i obyczajów. Książka używana: Szuster; Nauka wiary, tłóm. Zieliński.

Język polski 4 godziny tygodniowo. Z gramatyki: W 1. półroczu elementarne powtórzenie odmiany imienia i słowa; w 2. półroczu systematyczna nauka odmiany imienia. Ze składni systematyczna nauka o zdaniu pojedynczym, tak prostym jak rozwinietym, z czasem przygodna nauka niektórych rodzajów zdania złożonego; w związku z tem poznanie najważniejszych znaków pisarskich. Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty systematycznie ułożone, a obejmujące najważniejsze zasady i prawa pisowni. Czytanie wzorów według wypisów. Deklamacya. Uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie zawartych w wypisach, a poprzednio objaśnionych piękniejszych utworów poetycznych, niekiedy ustępów prozaicznych. Wypracowania stylistyczne. W 1. półroczu wyłącznie dyktaty, w 2. naprzemian ćwiczenia ortograficzne i wypracowania stylistyczne-szkolne; pod koniec roku czasem zadanie domowe. Krótkie opowiadania i łatwiejsze opisy, w szkole za nauczycielem przez uczniów powtórzone.

Język niemiecki 6 godzin tygodniowo. Uczono form imion i czasownika praktycznie przy tłumaczeniu przykładów z niemieckiego na polskie i odwrotnie. Uczenie się na pamięć ustępów prozaicznych celem zbierania zasobu wyrazów. Co tydzień półgodzinne extemporale lub dyktat. Książka: Ćwiczenia niemieckie Germana i Petelenza.

Geografia. 3 godziny tygodniowo. Pojęcia wstępne z geografii fizycznej i matematycznej, oro- i hydrografia wszystkich części świata. Książka: Benoni i Tatomir, Geografia Atlas Haardta.

Arytmetyka. 4 godziny tygodniowo. Cztery działania liczbami całkowitemi i dziesiętnymi, mianowaniami i niemianowaniami; fortele rachunkowe i skrócenia; podzielność liczb; wyznaczanie najmniejszej wspólnej wielokrotnej i największej wspólnej miary; ułamki zwyczajne. Książka: Zajączkowski, Arytmetyka. Część I.

Historja naturalna. 3 godziny tygodniowo. Zoologia. Książka: Zoologia Dra Nowickiego dla klas niższych.

Geometrya i rysunki geometryczne. 4 godziny tygodniowo. O punktach, liniach, kątach trójkątach, czworo- i wielobokach; mierzenie, dodawanie i odejmowanie linii prostych i kątów; rysowanie tych ilości przestrzennych z uwzględnieniem ich wielkości i położenia z wolnej ręki; rysowanie z modeli drutowych i gipsowych, tudzież z ornamentów płaskich.

Kaligrafia. 2 godziny tygodniowo. Pismo zwyczajne polskie i niemieckie według wzorów Greinera.

KLASA II. A. B.

Gospodarze: pp. Klemensiewicz, Piccard.

- Religia.** 2 godziny tygodniowo. Historia starego testamentu z uwzględnieniem chronologii i geografii. Książka: Historia biblijna Dąbrowskiego. I, część.
- Język polski.** Z gramatyki: Systematyczna nauka odmiany czasownika z podziałem na klasy i gromady. Elementarna nauka o zdaniu złożonem w najogólniejszym zarysie. Ćwiczenia ortograficzne czyli dyktaty jak w kl. I. — ale tylko w miarę potrzeby. Czytanie wzorów według wypisów jak w kl. I. Deklamacya — jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne 3 na miesiąc na przemian domowe i szkolne. Opowiadania i opisy np. z historii starożytnej, z nauk przyrodniczych lub z nauki geografii, kilkakrotnie za nauczycielem w szkole powtórzone.
- Język niemiecki.** 6 godzin tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie nauki o formach; uczenie się na pamięć i zadania jak w kl. I. na podstawie Ćwiczeń Germana i Petelenza na II. klasę.
- Historya.** 1 godzina tygodniowo. Przegląd ważniejszych wypadków z historii starożytnej Książka Weltera, tłóm. Sawczyński, I. tom.
- Geografia.** 2 godziny tygodniowo. Szczegółowa geografia Azji, Afryki, krajów Europy południowej i zachodniej. Książka: Geografia powszechna Baranowskiego i Dziedzińskiego 3 wydanie.
- Arytmetyka.** 3 godziny tygodniowo. Powtórzone przedmiot klasy poprzedzającej; austriackie miary, wagi i monety; stosunki i proporcye; reguła trzech pojedyncza i złożona, praktyka włoska; rachunek procentu prostego w stosowaniu do rachunków kupieckich, rachunek terminu; reguła spółki, łańcuchowa, przeciętna i mieszaniny. Książka jak w kl. I. Co 14 dni zadanie szkolne.
- Historya naturalna.** 3 godziny tygodniowo. W I. półroczu: Mineralogia, według książki Łomnickiego; w II. półroczu Botanika, według książki Hückla.
- Geometrya i rysunki geometryczne.** 4 godziny tygodniowo. Krótkie powtórzenie przedmiotu klasy I. Przystawianie i podobieństwo trójkątów; o liniach krzywych: kole, elipsie, hyperboli i paraboli. Względności zachodzące między liniami prostymi a płaszczyznami w przestrzeni, kąt bryłowy trójsienny, bryły geometryczne. Rysunek obejmował graficzne tych przedmiotów przedstawienie za pomocą przyrządów.
- Rysunki odręczne.** 4 godziny tygodniowo. Rysowano figury geometryczne i płaskie ornamenta z wzorów rysowanych na tablicy.
- Kaligrafia.** 2 godziny tygodniowo. W I. półroczu pisano na linii pojedynczej, w II. półroczu rond francuski.

KLASA III.

Gospodarze: pp. Jasiński, Tondera.

- Religia.** 2 godziny tygodniowo. Historia życia Chrystusa i historia apostolska z uwzględnieniem chronologii i geografii. Książka: Historia biblijna Dąbrowskiego. I część.
- Język polski.** 3 godziny tygodniowo. Z gramatyki: Systematyczna nauka składni rzędu i systematyczna nauka o zdaniu złożonem (z wyjątkiem okresu) i składni imiesłowowej. Nieodmienne części mowy. Powtórzenie prawideł pisowni i interpunkcyi. Czytanie wzorów według wypisów. Czytanie, objaśnianie i zdawanie sprawy jak w kl. I. i II. Przy czytaniu dłuższych ustępów prozaicznych ciąglej wzgląd na związek myśli i układ całości. — Od tej klasy począwszy, krótkie wiadomości o życiu i zasługach tych pisarzy, z których dzieł właśnie poznano wyjątki. Deklamacya jak w klasie I. Wypracowania stylistyczne, co dwa tygodnie, naprzemian domowe i szkolne. Tematów dostarcza bądźto czytanie wzorów, bądźteż nauka innych przedmiotów, wchodzących w zakres tej klasy; przeważnie streszczenia rzeczy w szkole poznanych,

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie nauki o formach, szczególnie o zaimkach, przymiotnikach i liczebnikach. Składnia szyku, zgody i co najważniejsze ze składni rzędu. Książka gram. jak w kl. II. W zastosowaniu tej nauki rozbierano i tłumaczono z niemieckiego na polskie i odwrotnie z Wypisów Hamerskiego dla III. klasy 2 wydanie. Opowiadanie i deklamacja ustępów proz. niem. Co 10 dni zadanie domowe lub szkolne.

Historia. 2 godziny tygodniowo. Dzieje wieków średnich z szczególnym uwzględnieniem historii austriackiej polskiej podług Weltera t. II. tłóm. Sawczyński.

Geografia. 2 godziny tygodniowo. Kraje Europy środkowej i północnej, Ameryka i Australia. Książka, jak w II. klasie.

Arytmetyka. 4 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie materiału naukowego z klas poprzednich. Układ metryczny; rachunek monet, papierów wartościowych, nauka o wekslach. Cztery działania liczbami algebraicznymi, podnoszenie liczb do drugiej i trzeciej potęgi, wyciąganie drugiego i trzeciego pierwiastka. Książka: Zajączkowski, część II. Co 14 dni zadanie szkolne.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Ogólne i szczególne własności ciał, o cieple, magnetyzmie i elektryczności, podług Soleskiego fizyki dla niższych klas.

Geometria i rysunki geometryczne. 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie materiału naukowego z klasy II. Konstrukcyjna stereometria i polegające na tej nauce praktyczne ćwiczenia. Zapoznanie z gatunkami farb i ćwiczenia w nakładaniu.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. W I. półroczu: Ornamenta greckie ze stosownym objaśnieniem podług wzorów rysowanych na tablicy; w II. półroczu podług wzorów lekko podcieniowanych w powiększonym formacie.

Kaligrafia. 2 godziny tygodniowo. W I. półroczu pismo gotyckie, klockowe i fraktura. w II. półroczu pisma ozdobne wszelkiego gatunku.

KLASA IV.

Gospodarz: p. Zaleski.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Objaśnienie ważniejszych obrzędów kościelnych z uwzględnieniem ich powodu i czasu zaprowadzenia. Książka: Liturgika Jachimowskiego.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Z gramatyki: Systematyczna nauka składni w obrębie czasownika. O okresie. Najważniejsze rzeczy z etymologii. Uwydatnienie bogactwa języka przez zestawienie wyrazów, pochodzeniem lub znaczeniem pokrewnych. Poгляд na cały materiał gramatyczny. Czytanie wzorów według wypisów — jak w kl. III. z szczególnym zawsze zwracaniem uwagi na układ całości czyli dyspozycją czytanych ustępów. Deklamacja jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne, jak w kl. III. Stopniowe streszczanie ustępów coraz trudniejszych, niekiedy w formie listu.

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Składnia rzędu i zgody; skracanie i rozwijanie zdań; o czasach i trybach, mowa prosta i uboczna; nauka o przyimkach i spójnikach na podstawie gramatyki jak w I. kl. Naukę tę, przy ciąglem powtarzaniu materiału naukowego klas poprzednich, podawano przy czytaniu wypisów niemieckich Hamerskiego dla VI. kl. Tłumaczono ustępy z wypisów polskich. Opowiadano czytane ustępy i uczono się ich na pamięć. Ćwiczenia piśmienne jak w kl. III. W II półroczu styl praktyczny.

Historia. 2 godziny tygodniowo. Dzieje nowożytne z szczególnym uwzględnieniem historii austriackiej i polskiej podług Weltera-Sawczyńskiego, t. III.

Geografia. 2 godziny tygodniowo. Geografia i statystyka monarchii austro-węgierskiej Książka, jak w II. klasie.

Arytmetyka. 3 godziny tygodniowo. Powtórzenie i uzupełnienie przedmiotu z klas poprzednich. Cztery działania liczbami algebraicznymi; największa wspólna miara i naj-

mniejsza wspólna wielokrotna, ułamki zwykłe, potęgowanie i pierwiastkowanie, zrównanie pierwszego stopnia z jedną i dwiema niewiadomymi. Książka i zadania jak w klasie III.

Fizyka. 3 godziny tygodniowo. Mechanika, hydrostatyka, aerostatyka, akustyka, optyka i promieniste ciepło, według książki Soleskiego, jak w III. klasie.

Chemia. 4 godziny tygodniowo. Przegląd najważniejszych pierwiastków i ich połączeń na podstawie doświadczeń; sposoby fabryczne otrzymania ważniejszych przetworów chemicznych i ich zastosowanie.

Geometria i rysunki geometryczne. 3 godziny tygodniowo. Powtórzono w krótkości materiały naukowe z klas poprzednich, obliczanie powierzchni figur płaskich, powierzchnie i objętości brył, rozwiązując przytęm rozmaite praktyczne zagadnienia. — Zmiana i podział figur i konstruowanie linii krzywych. Zastosowanie najważniejszych zasad geometrycznych do praktycznego miernictwa. Rzuty ortogonalne punktu i linii na dwie współrzędne płaszczyzny. Wykonywano odpowiednie tej nauce rysunki geometryczne, mianowicie plany sytuacyjne, tak piórem jak i farbami.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Ornamenta cieniowane ołówkiem, kredką i wyciąganie piórem; początki rysunku ornamentalnego według wzorów gipsowych.

KLASA V.

Gospodarz: p. Szarlowski.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Półroczce I.: Źródła wiary katolickiej i nauki obyczajów w historycznym przedstawieniu. Półroczce II.: Katolicka nauka wiary. Książka Dra Antoniego Waoplery, tłum. Jędrzej Świerski.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie wzorów. Poznanie (na podstawie wypisów) zwykleszych tropów i figur, rozmaitych rodzajów stylu, jakoteż najważniejszych gatunków prozy i poezji. Nauka ta, zbierająca i uzupełniająca wiadomości, już w poprzednich latach przyswojone przez uczniów nabyta, przysposabiać ma do czytania z pożytkiem ważniejszych arcydzieł literatury narodowej. Wiadomości historyczno-literackie o odnośnych pisarzach — jak w kl. III. Deklamacja jak w kl. I. Wypracowania stylistyczne, co trzy tygodnie, naprzemian domowe i szkolne. Opowiadania i opisy. Należyte ćwiczenie w układaniu całości bądźto przy sposobności różbioru czytanych w szkole wzorów, bądź też przy zadawaniu i omawianiu wypracowań stylistycznych lub przy następnym ocenianiu ich w szkole.

Język niemiecki. 5 godzin tygodniowo. Powtarzanie ciągle wszystkich działów gramatyki przy sposobności lektury z wypisów niemieckich Harwota I. części. Zasady poetyki i stylistyki. Rozmowa na podstawie czytanych ustępów, opowiadanie i uczenie się ich na pamięć. Co dwa tygodnie zadanie domowe, co miesiąc szkolne. Lektura prywatna.

Historia. 3 godziny tygodniowo. Historia starożytna według książki Gindelego, tłumaczył Markiewicz, wyd. 2.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Geografia Azji, Afryki i państw południowej Europy, z uwzględnieniem stosunków handlowych i przemysłowych, podług książki jak w II. kl.

Matematyka. 5 godzin tygodniowo. Algebra: System liczbowy, pojęcie różnych operacji rachunkowych i ilości, cztery działania, podzielność liczb; ułamki; proporcje. Potęgowanie, pierwiastkowanie, ilości urojone, logarytmy, zrównania kwadratowe. Z Geometrii Planimetria. — Podręcznik Mocnika-Bodyńskiego dla klas wyższych. Geometria: Mocnik-Stanecki. Co 14 dni ćwiczenia szkolne.

Historia naturalna. 3 godziny tygodniowo. W półroczu I.: Główne zasady anatomii i fizjologii; w półroczu II.: Szczegółowa zoologia w zakresie podanym w książce Nowickiego: Zoologia dla klas wyższych,

Chemia. 3 godziny tygodniowo. W półroczu I.: Wiadomości wstępne, mianowicie rodnia, drobiny, atomowości, pochodzenie i znaczenie wzorów rodnioowo-drobinowych ścigniętych i rozwiniętych; podział pierwiastków na metaloidy i metale. W półroczu II.: dalszy ciąg o metaloidach, o własnościach fizycznych i chemicznych metali; metale; gromady potasowców, wapniowców, glinowców. Podręcznik Roscoe'ego, tórn. Nawratil-Sokołowski.

Geometrya wykresna. 3 godziny tygodniowo. Rzuty punktu i prostej na trzy płaszczyzny rzutów, ślady płaszczyzn, obroty, kłady, z rozwiązaniem licznych odpowiednich zagadnień analitycznych. Rzuty płaszczyńców, przekroje tychże płaszczyzną, oznaczenie przekroju w siatkach. Punkta przebiecia prostej z płaszczyńcami. Zmiana płaszczyzn rzutów z uwzględnieniem punktu i prostej. Książka: Łazarskiego Geometrya wykresna.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Ornamenta cieniowane podług wzorów Juliana, Carrota, Billordeau'a; głowy podług Kriehubera, Taubingera, Jeliena i Bosse'a. Używano tuszu i sepji przy ornamentach jak i przy architektonicznych przedmiotach; wreszcie rysowano podług modeli gipsowych.

KLASA VI.

Gospodarz: p. Jeziorski.

Religia. 2 godziny tygodniowo Etyka katolicka, podług książki Martina, tłómaczył Solecki.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie arcydzieł literatury narodowej od połowy w. XVI. do wystąpienia Brodzińskiego i Mickiewicza, w wyjątkach według wypisów, niekiedy w całości. Historia literatury (na podstawie lub przy sposobności czytanych wyjątków) od początku aż do wystąpienia Brodzińskiego i Mickiewicza. Deklamacya jak w klasie V. Wypracowania stylistyczne, co trzy tygodnie, przeważnie domowe. Rozprawki treści historycznej lub też oparte na nauce szkolnej we wszystkich przedmiotach.

Język niemiecki. 4 godziny tygodniowo. Czytanie i objaśnianie formy i treści utworów prozaicznych i poetycznych według Wypisów Harwota I. i II. tom. Rozszerzenie i uzupełnienie zasad poetyki i stylistyki.

Historia. 3 godziny tygodniowo. Historia wieków średnich na podstawie Gindelego II. tom, tłóm. Markiewicz, ze szczególnem uwzględnieniem historii austriackiej i polskiej.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Dokładniejszy opis krajów Europy z wyjątkiem Hiszpanii, Włoch, Turcyi i Austrii; książka jak w II. klasie.

Matematyka. 5 godzin tygodniowo. Powtórzenie logarytmów i równań. Równania wyższego stopnia, które na zrównania II. stopnia sprowadzić można, ułamki ciągle, równania nieoznaczone, szeregi arytm. i geometr., z zastosowaniem do procentu składanego i obliczenia renty; kombinacye, twierdzenie Newtona, trygonometrya, stereometrya i zasady trygonometrii sferycznej. Co 14 dni zadanie szkolne. Podręcznik jak w kl. V.

Fizyka. 4 godziny tygodniowo. Ogólne własności ciał. Mechanika ogólna. Działanie sił molekularnych. Mechanika ciał stałych, cieczy i gazów. Ruch falowy. Ciepło. Podręcznik Soleskiego.

Historia naturalna. 2 godziny tygodniowo. W półroczu I.: Anatomia, fizyologia, morfologia roślin; w półroczu II. systematyka. — Podręcznik: Botanika Billa, tłóm. Łomnicki.

Chemia. 2 godziny tygodniowo. Metale ciężkie, ich otrzymanie i zastosowanie. Z chemii organicznej: wiadomości wstępne, alkohole i kwasy jednoatomowe, tudzież należące tu aldehydy i etery. — Podręcznik Roscoe'go tłóm. Nawratil-Sokołowski.

Geometrya wykresna. 3 godziny tygodniowo. Przenikanie się wielościanów, rozwiązanie naroża trójsięnnego. Szczegółowy rozbiór powierzchni rozwijalnych, obrotowych drugiego rzędu i powierzchni wchrowatych; przekroje tychże powierzchni płaszczyzną i punkty przebiecia się z prostą, prowadzenie linii i płaszczyzn stycznych i przenikanie

się tychże powierzchni. Zmiana płaszczyzn rzutów. Nauka konstrukcji cieniów. — Książka Wierzbickiego.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Głowy i całe postacie podług wzorów Taubingera, Juliana, Kriehubera i Bosse'a; ornamenta ze wzorów Carrota i Billordeaux. — Używano sepii i farb do przedmiotów technicznych i architektonicznych; wreszcie rysowano podług modeli gipsowych.

KLASA VII.

Gospodarz: p. Bidziński.

Religia. 2 godziny tygodniowo. Historia kościelna według książki Robitscha, tłumaczył Jachimowski.

Język polski. 3 godziny tygodniowo. Czytanie arcydzieł literatury narodowej wieku XIX. od wystąpienia Brodzińskiego i Mickiewicza w dłuższych wyjątkach według wypisów lub w całości. Deklamacya jak w kl. V. Ćwiczenia ustne. Wypracowania stylistyczne co miesiąc, przeważnie domowe. Tematy w I. półroczu jak w klasie VI.; nadto na podstawie nauki języka ojczystego: czasem charakterystyki główniejszych osób w utworach; w II. półroczu także wyjaśnienia lub rozbiory głębszych zdań i przysłów lub mniejszych utworów w całości.

Język niemiecki. 4 godziny tygodniowo. Objasniano utwory najcelniejszych poetów, z poglądem na historią literatury poczynsz od Klopstocka. Jako podręcznik do lektury i tłumaczenia służyły Wypisy niemieckie Harwota II. tom. Co 14 dni ćwiczenia piśmienne.

Geografia. 1 godzina tygodniowo. Geografia i statystyka monarchii austriacko-węgierskiej ze szczególnem uwzględnieniem stosunków handlowo-przemysłowych; książka, jak w II. klasie i Dra Szaraniewicza Opis monarchii austriacko-węgierskiej.

Historia. 3 godziny tygodniowo. Historia nowsza od odkrycia Ameryki z uwzględnieniem dziejów monarchii austriackiej i historii polskiej. Podręcznik: Gindelego III. tom tłumaczył Markiewicz

Matematyka. 5 godzin tygodniowo Zrównanie stopnia trzeciego, zasady rachunku prawdopodobieństwa w zastosowaniu do ubezpieczenia na życie. O szeregach stopnia wyższego, włącznie problemat interpolacyjny, o zbieżności i rozbieżności szeregów. Zastosowanie trygonometrii sferycznej do zadań stereometrii, w szczególności do sferycznej astronomii; analityczna geometrya płaska i powtórzenie przedmiotu klasy V. i VI. Co 14 dni zadanie szkolne.

Fizyka. 4 godziny tygodniowo. Akustyka, optyka, ciepło promieniste, elektryczność, magnetyzm. Główne zasady z geografii matematycznej i fizycznej, meteorologii i astronomii. Podręcznik Soleskiego.

Historia naturalna. 3 godziny tygodniowo. W półroczu I: Krystalografia i mineralogia w półroczu II.: geognozya i geologia. Książka: Mineralogia Łomnickiego.

Chemia. 2 godziny tygodniowo. Dalszy ciąg chemii organicznej, mianowicie: alkohole i kwasy rodni dwu- i trójatomowych, związki aromatyczne, cukry, barwiki, połączenia sinu, alkaloidy, ciała białkowe i powtórzenie przedmiotu z kl. V. i VI. Podręcznik jak w kl. V.

Geometrya wykreślna. 3 godziny tygodniowo. Konstrukcyja cienia własnego i cienia rzucanego powierzchni obrotowych i brył złożonych. Nauka konstrukcyi obrazów perspektywicznych za pomocą metody przezrocza i perspektywy wolnej przedmiotów technicznych. Powtórzenie przedmiotu wziętego w klasie V. i VI.

Rysunki odręczne. 4 godziny tygodniowo. Rysunek form ornamentalnych z zakresu architektury według wzorów gipsowych i głowy z antyku.

III.

WYKAZ KSIĄŻEK SZKOLNYCH

w zakładzie używanych.

III. Wykaz książek szkolnych

Klasa	Religia	Język polski	Język niemiecki	Geografia	Historia
I.	Schuster Zieliński Nauka wiary	Gramatyka Małeckiego wyd. 4. Wypisy polskie tom I.	German- Petelenz Ćwiczenia nie- mieckie dla klasy I.	Benoni-Tato- tomir wyd 3. Atlas Haardta.	—
II.	Dąbrowski, Dzieje starego zakonu	Gramatyka jak w klasie I. Wypisy polskie tom II. najnowsze wyd.	German- Petelenz, Ćwiczenia nie- mieckie dla II. klasy	Baranowski i Dziedzicki wyd. 3.	Welter-Saw- czyński tom I. wydanie 5.
III.	Dąbrowski, Dzieje nowego zakonu	Gramatyka jak w klasie I. Wypisy polskie tom III wydanie 5.	Schober- German, Gramatyka, Wy- pisy German- Petelenz.	jak w kl. II.	Welter-Saw- czyński, tom II.
IV.	Jachimowski Liturgia.	Gramatyka jak w klasie I. Wypisy polskie tom IV. wydanie 2.	Gramatyka jak w kl. III. Wypisy Hamerskiego wyd. 3.	jak w kl. II.	Welter-Saw- czyński tom III.
V.	Wappler- Swisterski, Dogmatyka	Wypisy Fr. Próchnic- kiego.	Harwot, Deutsches-Lehr und Lesebuch I. tom.	jak w kl. II.	Gindely- Markiewicz tom I. wydanie 2.
VI.	Martin-Solecki, Etyka.	Wypisy Mecherzyńskie- go tom I.	W I. półroczu jak w kl. V. w II. półroczu Harwot Deutsches Lehr- und Lesebuch tom II.	jak w kl. II.	Gindeli- Markiewicz tom II.
VII.	Robitsch- Jachimowski, Historia kościelna.	Mecherzyński tom II.	jak w II. półr. kl. VI.	Statystyka Szaraniewicza wyd. 3.	Gindeli- Markiewicz tom III.

w zakładzie używanych.

Matematyka	Historia naturalna	Fizyka	Chemia	Geometria wykreślna
Zajączkowski Początki arytmetyki wydanie 2.	Nowicki Zoologia wydanie 6. 1890 r.	—	—	Mocnik- Sternal, Geometria.
jak w klasie I.	Łomnicki, Mineralogia. Hüchel Botanika.	—	—	jak w klasie I.
Zajączkowski Arytmetyka na 3 i 4 klasę.	—	Soleski Fizyka dla niższych klas	—	jak w klasie I.
jak w klasie III.	—	jak w klasie III.	Roseo'e w tłumaczeniu Nawratila- Sokołowskiego	Mocnik- Bączalski Geometria.
Mocnik-Bodyński Algebra. Mocnik-Stanecki Geometria wydanie z r. 1889.	Nowicki Zoologia dla wyższych klas	—	jak w klasie IV.	Łazarski Geometria wykreślna.
jak w klasie V.	Bill-Łomnicki Botanika.	Soleski, Fizyka dla wyższych klas.	jak w klasie IV.	jak w klasie V.
jak w klasie V.	Łomnicki Mineralogia.	jak w klasie VI.	jak w klasie IV.	jak w klasie V.

IV.

Tematy do wypracowań piśmiennych.

A. Zadania polskie.

KLASA V.

1. Wspomnienia wakacyjne.
2. Treść Pieśni o pułku Igora.
3. Treść przeczytanej w ostatnich czasach książki i uwagi nad nią.
4. Znamiona pieśni serbskich czytanych w szkole.
5. Jak obchodzimy święta Bożego Narodzenia w kościele i domu?
6. Na czym polega prawdziwa przyjaźń?
7. Skreślić obraz życia w starożytnych Atenach (na podstawie wykładów szkolnych).
8. Charakter Rymwida (w Grażynie).
9. Odysseus u Feaków.
10. Powitanie Odysseusa z ojcem
11. Znaczenie i sposób obchodzenia świąt Wielkanocnych.
12. Objaśnić zdanie Jana Kochanowskiego: »Trwalszy owoc dowcipu niż siły.«
13. Znaczenie trybunału w rozwoju wewnętrznym państwa rzymskiego.
14. »Wszystko pospółu umiera z człowiekiem.

} (na podstawie lektury.)

Lecz święta cnota, ta trwa wiecznym wiekiem.«

M. Rey.

Dr. Zathey.

KLASA VI

1. Przyczyny upadku oświaty i literatury w Polsce w okresie panegirycznym.
2. Charakterystyka osoby Margiera.
3. »Powrót posła« Niemcewicz, jako obraz ówczesnego społeczeństwa
4. Porównanie Bolesława Wielkiego z Karolem Wielkim.
5. Złe przykłady psują dobre obyczaje.
6. Jakie przymioty powinien posiadać dworzanin? (podł. Górnickiego).
7. Charakterystyka Rymwida.
8. Ziarno do ziarnka będzie miarka.
9. Pierwsze napady Tatarów na Ruś i Polskę.
10. Życie i żegluga.
11. Zasługi Stanisława Konarskiego.
12. Rozwinać i uzasadnić myśl A. M. Fredry:
»Kowal fortuny nie kuje,
Sobie ją, kto chce, zbuduje.«
13. Rozbiór satyry Krasickiego p. t. Marnotrawstwo.
14. Znaczenie morza śródziemnego w wiekach średnich.

KLASA VII.

1. Charakterystyka Cześnika i Rejenta w Zemście Fredry.
2. Tytuł historyczny w Maryi Stuart Słowackiego i w tragedyi Schillera tego samego tytułu.
3. Objaśnić i rozwinąć myśl zawartą w dwuwierszu Brodzińskiego:
 »Kto garstką ziemię znosi, góry się doczeka,
 Z kropli za kroplą z czasem wzbiera się rzeka.«
4. Charakterystyka Miecznika z Maryi Malczewskiego.
5. W czym byli Rzymianie wyżsi od Greków, a w czym ci ich przewyższali?
6. Rozwinąć i objaśnić myśl zawartą w wierszu Krasińskiego:
 »Młodość, mistrzu, jest rzeźbiarką,
 Co wykuwa żywot cały,
 Choć przeminie sama szparko,
 Cios jej dłuta wiecznotrwały.«
7. Skreślić postać Mohorta.
8. Charakterystyka Gerwazego.

W. Grzegorzewicz.

B. Zadania niemieckie.

KLASA V.

1. Man soll den Tag nie vor dem Abende loben.
2. Der Bedächtige und der Unentschlossene.
3. Siegfrieds Charakter.
4. Siegfrieds Tod.
5. Welche Abgaben zahlt der Mensch freiwillig an die Faulheit, Eitelkeit, und Thorheit?
6. Hagens Charakter.
7. Um schlecht zu leben, schwer zu sterben
 Sucht man sich Güter zu erwerben.
 Gellert.
8. Gudruns Befreiung.
9. Der Winter.
10. Parcivals Jugend und Eintritt ins Leben.
11. Von der Schmeichelei. Nach Seume.
12. Die Ursachen der Perserkriege
13. Der siebzigste Geburtstag. (Nach Voss).
14. Kleider machen Leute (nach W. Rabener).
15. Johann, der muntere Seifensieder (nach Hagedorn).
16. Die Horatier und Curiafier.
17. Ein Schmeichler lebt von dem, der ihn zu gerne hört.
 Hagedorn.

18. Was Hänschen versäumt, holt Hans nicht mehr ein.

Bürger.

19. Hüons Abenteuer (nach Wielands »Oberon« erstem Gesange).

20. Ein Studierender ladet seinen Freund zur Theilnahme an einer Reise während der Ferien ein (in Briefform).

O. Geciw.

KLASA VI.

1. »Der Ring des Polykrates.« Inhaltsangabe und Erklärung.
2. Attila und die Hunnen.
3. »Die Kraniche des Ibykus.« Referierende Inhaltsangabe.
4. Die Theater der Griechen.
5. Charakteristik des Möros in Schillers »Bürgschaft.«
6. Die Vorfabel der »Minna von Barnhelm.«
7. »Der Taucher« von Schiller. Erzählende Inhaltsangabe.
8. Schilderung des Krönungsmahles zu Aachen. Nach Schillers »Graf von Habsburg.«
9. a) Der Major von Tellheim.
b) Der Graf Appiani.
10. Der Mythos vom Raube der Persephone, erzählt und erklärt nach Schillers »Klage der Ceres.«
11. Oesterreichs Erhebung zum Herzogthum.
12. Der Feierabend. Nach Schillers »Lied von der G'ocke.«
13. »Denn die Elemente hassen das Gebild der Menschenhand.«
14. a) Das Auge, der kostbarste Edelstein. Nach Schillers Räthsel.
b) Die Fabel der »Räuber« von Schiller.
15. Wallensteins Lager, ein Bild des 30-jährigen Krieges.
16. Die verschiedene Stellung der beiden Piccolomini in Schillers gleichnamigem Drama.
17. a) Was bedeutet das Sprichwort »Ende gut, alles gut«?
b) »Wer etwas lernen will, der muss dazu drei Gaben,
Von obenher, aus sich und auch von aussen haben:
Die Fähigkeit, die Lust und die Gelegenheit.«

KLASA VII.

1. Die Exposition in Schillers »Wilhelm Tell.«
2. Der Strom, ein Bild des menschlichen Lebens.
3. a) Wie sucht Schiller in seinem Schauspiel »Wilhelm Tell« die That des Helden zu rechtfertigen?
b) Arnold vom Melchthal.
4. Die Vorfabel der »Iphigenie auf Tauris.«
5. Die Vision des Orestes und ihre Bedeutung.

6. Goethes erste Erziehung und Jugendbildung. Nach »Dichtung und Wahrheit« I. — III.
7. Polens Antheil am dreissigjährigen Kriege.
8. Das Zeitalter Ludwigs XIV.
9. a) Die Bedeutung der Volksscene im ersten Act von Goethes »Egmont«
b) Die Exposition der »Minna von Barnhelm«.
10. a) »Ans Vaterland, ans theure, schliess dich an!« Brief an einen Auswanderungslustigen.
b) Goethes und Schillers Zusammenwirken.

M. Zaleski.

C. Egzamin dojrzałości.

Zadanie polskie:

Jakie przewroty w przemyśle i handlu wywołało zastosowanie prądu elektryczności?

Zadanie polsko-niemieckie:

Przełożyć na język niemiecki ustęp: »Królowa Jadwiga« przez E. Bogusławskiego. Z wzorów prozy Rymarkiewicza tom I. (str. 84 — 85).

Zadanie niemiecko-polskie:

Przełożyć na język polski z Goethego »Dichtung und Wahrheit« ks. IX. ustęp od »Ich war im Wirthshause zum Geist abgestiegen«.... do »ruhig auf mich fortwirken.«

Zagadnienia matematyczne:

1. Rozłożyć ułamek $\frac{163}{154}$ na sumę trzech ułamków o mianownikach 2, 7, 11 i to w ten sposób, by suma dwóch pierwszych liczników, równała się trzeciemu licznikowi.

2. Osoba 54 letnia daje do banku ubezpieczeń 3500 złr., chcąc zapewnić sobie roczną dożywotnią, za rok poczynającą się rentę. Jak wielka ta renta będzie, licząc procent składany po $4\frac{1}{2}\%$.

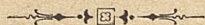
3. Obliczyć objętość piramidy prostej 10-bocznej, w której krawędź podstawowa = 5, a kąt nachylenia ściany bocznej z podstawą = $60^{\circ} 40' 15''$.

Zagadnienia z geometrii wykreślnej.

1. Daną jest prosta L na rzutni poziomej; wynaleść punkt α , w przestrzeni którego oddalenie od L równa się długości d , a od rzutni poziomej długości d_1 .

2. Wyznaczyć cień rzucony stożka prostego opartego wierzchołkiem o rzutnię poziomą.

3. Narysować perspektywę kwadratowej płyty według metody przeźrocza.

V.

Przedmioty nadobowiązkowe.

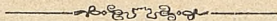
1. **Historia kraju rodzinnego** w 4 oddziałach po 1 godzinie tygodniowo. W nauce tego przedmiotu brali udział uczniowie klas III. IV. VI i VII. Książka: Dra A. Lewickiego Zarys historyi Polski. Remuneracya 220 złr.

2. **Język francuski** w 3 oddziałach po 2 godz. tygodniowo. Liczba uczniów w I. oddziale: 32 w II: 25 w III: 20 razem 77. Książka używana Gramatyka i Wypisy Świtkowskiego. Remuneracya 250 złr.

3. **Śpiew** w dwóch oddziałach po dwie godziny tygodniowo. Liczba uczniów 114. Remuneracya 180 złr.

4. **Gimnastyka** w 3 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. Liczba uczniów: Oddział I. (kl. I.ab. II.ab.) 153. Oddział II. (kl. III.ab. IV.) 102. Oddział III. (kl. V. VI. i VII.) 58. Razem 313. Remuneracya 250 złr.

5. **Stenografia**. Jeden oddział 2 godziny tygodniowo. Liczba uczniów (z klas IV. — VII.) 44. Remuneracya 100 złr.

VI. ZAPISKI STATYSTYCZNE.

(Liczba dodana u góry oznacza prywatystów.)

	W K L A S I E											Razem
	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.		
	a.	b.	a.	b.	a.	b.						
I. Liczba uczniów.												
Z końcem roku szkolnego 1888/9	43	42	33	31	49	—	34 ¹	24	24	22	302 ³	
Z początkiem roku szkolnego 1889/90	44	41	44	38	28	32	52	30	32 ²	20 ¹	361 ¹	
W ciągu roku wystąpiło	1	—	2	6	5	2	1 ¹	1	—	0 ¹	18 ²	
Ogółem więc przyjęto	45	41	46	44	33	34	53 ¹	31	32 ²	20 ²	379 ⁵	
Miedzy tymi przybyło nowych:												
a) z promocyą z niższej klasy	45	40	11	4	5	4	7 ¹	8	—	0 ²	124 ³	
b) repetentów	—	1	—	3	—	—	—	—	5 ²	—	9 ²	
Z tutejszego zakładu przyjęto:												
a) z promocyą niższej klasy	—	—	32	36	26	28	41	22	22	20	227	
b) repetentów	—	—	3	1	2	2	5	1	5	—	19	
W ciągu roku wystąpiło	9	7	7	4	1	5	4	5	1	3	46	
Liczba uczn. z końcem r. szk. 1889/90	36	34	39	40	32	29	49 ¹	26	31 ²	17 ²	333 ⁵	
miedzy tymi: a) publicznych	36	34	39	40	32	29	49	26	31	17	333	
b) prywatnych	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	5	
2. Miejsce urodzenia (kraj).												
W. Ks. Krakowskie	21	20	17	24	12	16	17	9	10	7 ¹	153 ²	
Galicya	9	10	14	11	11	6	15	7	14 ¹	3	100 ¹	
Bukowina	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Morawy	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	3	
Czechy	—	—	—	—	—	2	—	1	2	—	5	
Austria Dolna	—	—	—	—	—	—	3	—	—	0 ¹	3 ¹	
Austria Górna	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Styrya	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Vorarlberg	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
Węgry	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	4	
Królestwo Polskie	2	3	4	3	7	1	7	5	2 ¹	3	37 ¹	
Podole	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	4	
Wołyń	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Litwa	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3	
Ukraina	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	3	
Rosya	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	3	
Besarabia	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
W. Ks. Poznańskie	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	
Szląsk pruski	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Szwajcarya	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Francya	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Stany Zjednoczone półn. Ameryki	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Syrya	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Razem	36	34	39	40	32	29	49 ¹	26	31 ²	17 ²	333	

		W K L A S I E										Razem
		I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	
		a.	b.	a.	b.	a.	b.					
3. Narodowość.												
Polaków	29	34	36	40	32	26	46 ¹	25	31 ²	17 ²	316 ⁵	
Rusinów	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Czechów	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	5	
Niemców	5	—	3	—	—	1	2	—	—	—	11	
Razem	36	34	39	40	32	29	49 ¹	26	31 ²	17 ²	333 ⁵	
4. Wyznanie												
Obrządku rzymsko-katolickiego	26	28	31	33	29	24	41 ¹	24	25 ¹	15 ²	276 ⁴	
„ grecko-katolickiego	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Ewang. wyzn. augsburgskiego	1	—	7	—	1	—	3	—	—	—	6	
Mojżeszowego	9	6	1	7	2	5	4	2	6 ¹	2	50 ¹	
Razem	36	34	39	40	32	29	49 ¹	26	31 ²	17 ²	333 ⁵	
5. Wiek uczniów.												
10 lat mają	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
11 „ „	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	9	
12 „ „	13	11	3	3	—	—	—	—	—	—	30	
13 „ „	8	8	11	13	2	—	—	—	—	—	42	
14 „ „	4	5	11	12	12	8	5 ¹	—	—	—	57 ¹	
15 „ „	2	5	10	7	8	11	14	2	—	—	59	
16 „ „	2	2	3	3	8	8	10	6	3 ¹	—	45 ¹	
17 „ „	—	—	1	2	1	2	9	9	2	4	30	
18 „ „	—	—	—	—	—	—	7	5	7	3	22	
19 „ „	—	—	—	—	1	—	3	2	9 ¹	1	16 ¹	
20 „ „	—	—	—	—	—	—	1	1	7	5	14	
21 „ „	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	5	
22 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
23 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ¹	
24 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
35 „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ¹	
Razem	36	34	39	40	32	29	49 ¹	26	31 ²	17 ²	333 ⁵	

8. Opłata szkolna.

I. półrocze.

Klasa	Liczba uczniów wpisanych	Liczba uczniów uwolnionych od całej opłaty	Liczba uczniów uwolnionych od połowy opłaty	Liczba uczniów którzy wystąpili przed zaplaceniem	Po 20 zlr. płacono :	Po 10 zlr. płacono :	Zapłacona kwota w zlr.
I. A.	44	—	—	4	40	—	800
I. B.	41	—	—	1	40	—	800
II. A.	44	24	—	1	19	—	380
II. B.	43	28	—	1	14	—	280
III. A.	33	17	—	—	14	—	280
III. B.	32	21	1	1	9	1	190
IV.	52	24	—	—	28	—	560
V.	30	15	—	1	14	—	280
VI.	29	12	2	—	15	2	320
VII.	20	9	—	—	11	—	220
Prywatności za II. półrocze 1888/9	3	—	—	—	3	—	60
Razem	371	152	3	9	207	3	4170

II. półrocze.

I. A.	45	19	—	8	18	—	360
I. B.	41	19	—	4	18	—	360
II. A.	46	22	—	7	17	—	340
II. B.	44	23	—	4	17	—	340
III. A.	33	17	—	—	16	—	320
III. B.	34	16	—	4	14	—	280
IV.	53	20	—	4	29	—	580
V.	31	13	—	4	14	—	280
VI.	32	16	1	1	14	1	290
VII.	20	11	—	2	7	—	120
Prywatności za I. półrocze 1889/90.	6	—	—	—	6	—	120
Razem	385	176	1	38	170	1	3410

Opłata szkolna wynosiła ogółem:

W półroczu I. . . 4170 zlr.

W półroczu II. . . 3410 zlr.

Razem . . . 7580 zlr.

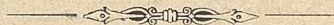
Taksy wstępne wynosiły 289 zlr. 80 ct.

Datki na zbiory naukowe 384 „

Taksy za duplikaty świadectw 23 „

9. Wykaz uczniów pobierających stypendya

L.	Imię i nazwisko ucznia	Klasa	Nazwa fundacyi	Kwota roczna	
				złr.	ct.
1	Hochstimm Abraham	II. b.	Loevensteinowój	130	—
2	Sadel Wojciech	II. b.	Kaspra Zubowskiego	150	—
3	Sawiczewski Bolesław	III. a.	dto	150	—
4	Zieliński Aloizy	III. b.	dto	150	—
5	Janowski Bronisław	III. b.	Szczepana Humberta	120	—
6	Matakiewicz Maksymilian	IV.	Kaspra Zubowskiego	150	—
7	Melnyk Mikołaj	IV.	Sam. Głowińskiego	157	50
8	Grzybowski Feliks	V.	Józefa Dąbkowskiego	120	—
9	Taroni Ludwik	V.	Kaspra Zubowskiego	150	—
10	Wyporek Antoni	V.	Józefa Dąbkowskiego	120	—
11	Jordan Kazimierz	VI.	Andrzeja Żalchockiego	150	—
12	Müller Józef	VI.	Szczepana Humberta	120	—
13	Drobniaś Franciszek	VII.	„Borkarne“	100	—
14	Mroczkowski Leon	VII.	Kaspra Zubowskiego	150	—
15	Olszewski Józef	VII.	dto	150	—
Ogólna kwota stypendyów wynosiła zatem . . 2067 50					

VII. Pomoc koleżańska.

Dochód.

1. Zostało z przeszłego roku szkolnego 1888/9	183	złr.	43	ct.
2. Dobrowolne miesięczne datki uczniów	200	"	90	"
3. Wieczorek Mickiewiczowski	34	"	73	"
4. Jednorazowe datki szkolne	13	"	10	"
5. Sprzedane książki	4	"	—	"
6. Procent w Kasie Oszczędności	4	"	37	"
7. Inne datki pozaszkolne	34	"	19	"
Razem .	475	"	72	"

Rozchód.

1. Ubogim uczniom na opłatę szkolną	30	złr.	—	ct.
2. " " na odzież, pożywienie, rekwizyta, le- karstwa etc.	87	"	38	"
3. Książki szkolne do biblioteki i ich oprawa	92	"	34	"
4. Uczniowie byli winni	35	złr.	—	ct.
Pożyczono uczniom	127	"	—	"
Razem .	162	złr.	—	ct.
Zwrot uczniów	76	"	—	"
Winni .	86	złr.	—	ct.
Razem	295	złr.	72	ct.
Dochód .	475	"	72	"
Zostało więc na rok przyszły	180	złr.	—	ct.
Uczniowie winni	86	"	—	"
Razem .	266	złr.	—	ct.

Biblioteka.

Z przeszłego roku szkolnego 1888/9 zostało książek szkolnych exemp.	588
Kupiono za kwotę 50 złr. 34 ct. ct.	" 62
Otrzymano w darze	" 159
Razem .	809
Sprzedano książek bez wartości	43
Jest więc w bibliotece razem książek egzemplarzy	766

Wszystkim łaskawym dawcom imieniem ubogiej młodzieży składa
Zarząd Pomocy koleżańskiej serdeczne podziękowanie.

Dr. H. Zathey
przewodniczący.

Ks. Skrochowski
zawiadowca kasy.

Mieczysław Zaleski
członek zarządu.

VIII.

ZBIORY NAUKOWE,

B i b l i o t e k a.

A. Biblioteka nauczycieli.

W dziale I. (Relig. filoz.) było w r. 1889 dzieł 37 przyb. i razem jest 38							
"	II. (Jęz. polski)	"	"	"	210	"	4 " " 214
"	III. (Jęz. niem.)	"	"	"	50	"	4 " " 54
"	IV. (Historja)	"	"	"	108	"	5 " " 113
"	V. (Geografia)	"	"	"	148	"	6 " " 154
"	VI. (Matematyka)	"	"	"	92	"	5 " " 97
"	VII. (Fiz. i chem.)	"	"	"	81	"	1 " " 82
"	VIII. (Hist. natur.)	"	"	"	64	"	1 " " 65
"	IX. (Szt. i arch.)	"	"	"	33	"	3 " " 36
"	X. (Szkolnictwo)	"	"	"	62	"	4 " " 66
"	XI. (Podręczniki)	"	"	"	127	"	10 " " 137
"	XII. (Słowniki)	"	"	"	18	"	1 " " 19
				(3318 tomów)	1030	"	45 " " 1075

Programów szkolnych posiada biblioteka: 2128.

Zakład prenumeruje następujące czasopisma:

1. Verordnungsblatt des k. k. Ministerium f. Cultus u. Unterricht.
2. Deutsche Rundschau.
3. Zeitschrift für das Realschulwesen.
4. Hoffmann, Zeitschrift für math. u. naturwiss. Unterricht.
5. Mittheilungen der k. k. geograph. Gesellschaft.
6. Vierteljahrsschrift für Literaturgeschichte.
7. Biblioteka Warszawska.
8. Przegląd polski.
9. Muzeum.
10. Wiśła.
11. Kwartalnik historyczny.
12. Przewodnik bibliograficzny,
- tudzież otrzymuje w darze od Wys. c. k. Ministerstwa Oświaty
13. Archaeologisch - epigraphische Mittheilungen.

B. Biblioteka dla młodzieży.

Dzieł polskich było w r. 1889 459 przybyło 6 razem 465

"	niemiec.	"	"	510	"	30	"	540
"	francusk.	"	"	10	"	—	"	10
				979	"	36	"	1015

Wypożyczano książki z biblioteki dla młodzieży w I. półroczu dwa razy,
w II. półroczu raz w tygodniu.

K l a s a	W y p o ż y c z o n o			Razem
	uczniom	dzieł polskich	dzieł niemieck.	
I. a.	39	329	32	361
I. b.	25	196	18	214
II. a.	33	318	57	375
II. b.	24	338	28	366
III. a.	25	352	51	403
III. b.	14	156	21	177
IV.	40	463	111	571
V.	21	152	79	231
VI.	21	120	27	147
VII.	15	95	29	124
Razem	257	2519	453	2972

M. Zaleski,
zawiadowca biblioteki.

Zbiór geograficzno-historyczny.

W roku szkolnym 1880/90 posiadał zakład:

1. Globów i przyrządów 2
2. Map ściennych 93
3. Atlasów 5
4. Obrazów historycznych Józefa Hofmanna 5
5. " " Langla 41

A. Szarlowski,
zawiadowca zbiorów geogr. histor.

Gabinet historii naturalnej.**Stan gabinetu.***A) Okazy.*

Zwierząt kręgowych . . . ,	254
« członkonogich	2320
Mięczaków	869
Robaków, promieniaków i pierwoszczaków	125
Roślin zasuszonych	890
Minerałów, skał i skamielin	743

B) Preparata, szkielety, modele, tablice, atlasy, narzędzia.

Preparatów mikroskopowych	53
Szkieletów	11
Modeli anatomicznych z gipsu	11
« szklanych przedstawiających jamochłony	10
« kwiatów z masy papierowej	40
« krystalograficznych z drzewa	114
« drogich kamieni	54
Tablic botanicznych kolorowanych	21
Atlas botaniczny Szuberta	1
Atlas zoologiczny Lüben'a	1
Tablic zoologicznych Schreibera	15
Mikroskop Zeisa	1
Gablotek ściennych	10
Tablic Nitscha i Leuckarta	28
Modeli grzybów	170
« krystalograficznych ze szkła sztuk	19

Cz. Tomaszewicz.

zawiadawca gabin. hist. nat.

Gabinet fizykalny.

Liczyl przyrządów 324 i narzędzi podręcznych 11.

Dr. Jan Walczak.

zawiadawca gabin. fizykalnego.

Gabinet chemii.

Posiada: Przyrządów	91
Naczyni przeróżnych	1060
Modeli fabryk	10
Minerałów	52
Przetworów chemicznych	556

Karol Kunz,

zawiadawca gabin. chemicznego

Gabinet rysunków geometrycznych.

Modeli drutowych	32
« drewnianych brył geometrycznych	19
« kartonowych	51
Aparat mierniczy	I
Narzędzi do rysowania na tablicy	7
Aparat do wyjaśnienia rzutów punktu.	I
Dla praktycznych ćwiczeń pomiarowych różnych przyrządów drewnianych	88
Lineau celowy z lunetą	I
Pryzmat do wytyczenia kątów	I

Ź. Bidziński.

zawiadowca gabin. rys. geometr.

Gabinet rysunków odręcznych.

Wzorów do rysunku jest razem sztuk	1183
Gipsów	135
Modeli drewnianych	18

L. Dembowski,

zawiadowca gabin. rys. odr.

IX.

Egzamin dojrzałości.

a) We wrześniu 1889.

W tym terminie zgłosiło się do egzaminu 5 abiturjentów tutejszego zakładu.

Wszyscy abiturjenci otrzymali świadectwo dojrzałości, a mianowicie:

1. Bogdanowicz Władysław.
2. Radwański Czesław.
3. Riedel Teodor.
4. Theimer Henryk.
5. Gorski Tomasz.

Czterej pierwsi abiturjenci mieli pozwolenie poprawić egzamin z jednegoprzedmiotu, piątemu abiturjentowi pozwolono składać cały egzamin ustny.

b) W terminie letnim 1890.

Zgłosiło się do egzaminu uczniów zwyczajnych		14
„ „ „ „ „ prywatnych		1
	Razem	15
Z tych uznano za dojrzałych z odznaczeniem		1
Uznano za dojrzałych		12
Pozwolono poprawić egzamin z jednego przedmiotu		2
	Razem	15

Dwóch abiturjentów odstąpiło od egzaminu ustnego z powodu choroby

Wykaz abiturientów, którym przyznano świadectwo dojrzałości.

L. p.	Imię i nazwisko abiturienta	Kraj i miejsce urodzenia	Rok urodzenia	Religia	Narodowość	Uczęszczał do szkoły		Wynik egzaminu	Przyszły zawód
						W innym zakładzie lat	tutaj lat		
1	Drobniak Franciszek	W. Ks. Krakowski, Jaworzno	1870	rym. katol.	polska	—	7	dojrz. z odzn.	górnictwo
2	Jaszczunowski Tadeusz	Galicya Rzeszów	1871	"	"	5	4	dojrzali	inżynieria
3	Makowski Edmund	Król. Polskie Czarnocin	1870	"	"	2	5	"	"
4	Małachowski Stanisław	Kraków	1873	"	"	2 1/2	2 1/2	"	wojskowość
5	Mroczkowski Leon	Kraków	1872	"	"	—	7	"	inżynieria
6	Olszewski Józef	Kraków	1869	"	"	—	7	"	praktyczny
7	Schulz Antoni	Węgry Oedenburg	1873	"	"	—	7	"	wojskowość
8	Streit Gustaw	Kraków	1870	"	"	1 1/2	3	"	praktyczny
9	Wallach Zygmunt	Galicya Iwonicz	1870	możeszow.	"	—	3	"	"
10	Wierszyłowski Mieczysław	Litwa Łużki	1869	rym. katol.	"	—	6 1/2	"	architektura
11	Rheima-Wolbeck Andrzej	Litwa Jezienica	1872	"	"	1 1/2	6	"	wojskowość
12	Żeleński Stanisław	Król. Polskie Warszawa	1873	"	"	3	3	"	architektura
13	Potocki hr. Karol (prywat.)	Nizsa Austriya Wiedeń	1867	"	"	—	—	"	agronomia

Kronika zakładu.

Rok 1890.

I.

1. Jego Ces. i Król. Apost. Mość Najwyższem postanowieniem z d. 30. czerwca 1889 r. raczył najmilościwiej zainstalować c. k. profesora III. państwowego gimnazjum w Krakowie Dra **Hugona Zatheya** Dyrektorem państwowej wyższej szkoły realnej w Krakowie (Reskr. Wys. Minist. Wyzn. i Ośw. z d. 1 lipca 1889 L. 13536 i Wys. Prezydium Rady szk. kraj. z d. 10. lipca 1889 L. 636. Pr.)

Nowo mianowany Dyrektor złożył służbową przysięgę i objął d. 24. sierpnia 1889 urzędowanie w tutejszej szkole, w której przez lat jedenaście (1872—1883) był profesorem.

W gronie nauczycielskiem zaszły w bieżącym roku szkolnym następujące zmiany?

2. Zast. naucz. **Józef Zagrodzki** przeniesiony do c. k. gimnazjum w Przemyślu, a zast. naucz. c. k. gimnazjum w Nowym Sączu **Witold Barewicz** do tutejszej szkoły (Rskr. 22 lipca 1889 L. 11275).

3. Profesor Dr. Med. **Walery Jaworski** mianowany nadzw. profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego (resk. W. Minist. W. i O. z d. 19. sierpnia 1889 L. 16717) opuścił tutejszą szkołę, w której pracował przez długie lata jako profesor chemii i oświadczył gotowość udzielania pomocy lekarskiej wszystkim ubogim uczniom, co Dyrekcyja z wdzięczności zapisuje.

4. Z powodu przybycia drugiego oddziału trzeciej klasy egzaminowany zast. naucz. c. k. gimnazjum w Nowym Sączu **Onufry Geciów** przeniesiony do naszego zakładu rozp. W. R. S. Kr. z d. 10 września 1889 L. 15443 objął natychmiast obowiązki nauczycielskie zwyczajne, a nadto naukę stenografii, której w ostatnich kilku latach nie było (W. R. S. Kr. z dnia 25 września 1889 L. 16178).

5. Na przedstawienie i wnioski Dyrekcyi poruciła Wys. c. k. Rada szkolna krajowa naukę gimnastyki Towarzystwu gimnastycznemu „**Sokół**” (egzaminowany nauczyciel kierujący Aleksander Tyszecki Drd Med.), rozp. z d. 16 września 1889 L. 15775 naukę języka francuskiego **Pawłowi Rongierowi** rozp. W. Minist. W. O. z d. 21 października 1889 L. 21088 (Rskr. 28 października L. 19963).

6. Zast. naucz. **Witold Barewicz** przeniesiony z początkiem drugiego półrocza do c. k. gimnazjum w Rzeszowie, a zast. naucz. c. k. gimnazjum Ś. Jacka w Krakowie **Piotr Niebieszczański** do naszej szkoły (Rskr. 24. stycznia 1890 L. 1301).

7. Prof. **Czesław Pieniążek** zachorował w listopadzie i na podstawie reskryptu Wys. Minist. W. i O. z d. 5 marca 1890 L. 2430 otrzymał urlop do końca roku szkolnego. Zastępował go kandydat nauczycielski **Wojciech Grzegorzewicz** mianowany zastępcą nauczyciela Wys. rozp. z d. 2 stycznia 1890 L. 1322. P. Grzegorzewicz złożył przysięgę służbową d. 7 lutego 1890 w ręce Dyrektora w obecności prof. Leona Piccarda i zast. naucz. Jana Bidzińskiego.

8. Opróżnioną po prof. Jaworskim posadę profesora chemii otrzymał prof. c. k. gimnazjum realnego w Brodach **Karol Kunz** (Reskr. W. Minist. 20 stycznia 1890 L. 627) i objął obowiązki d. 23 marca. Zastępca nauczyciela tego przedmiotu **Stanisław Alberti** mianowany chemikiem miasta Krakowa opuścił równocześnie tutejszą szkołę.

9. Zasłużony profesor, bibliotekarz i w ostatnim roku szkolnym zastępca Dyrektora tutejszej szkoły Dr. **Ludomił German** Najwyższem postanowieniem z d. 21 marca 1890 mianowany c. k. krajowym Inspektorem szkół średnich.

10. Profesor **Edward Medwecki** przydzielony prowizorycznie do służby w tutejszej państwowej szkole przemysłowej reskr. W. Minist. 21 lutego 1890 L. 1327 opuścił zakład 31 marca; lekcye jego rozdzielono między kilku członków grona. W przyszłym roku szkolnym obejmie naukę geometryi wykresłnej prof. c. k. szkoły średniej w Jarosławiu **Edmund Grzębski** na podstawie reskr. W. Minist. W. i O. z d. 10 marca 1890 L. 3816.

11. Profesor **Leon Dembowski** otrzymał ósmą rangę służbową na mocy reskr. W. Minist. z d. 22 kwietnia 1890 L. 6800.

12. Profesorowie **Alojzy Szarłowski** i **Leon Piccard** mianowani zostali expertami Komisji naukowej c. k. Rady Szkolnej Krajowej (14 kwietnia 1890 L. 5082).

II.

Dnia 3 września o 4 godzinie rano zatrzymał się Najjaśniejszy Pan w przejeździe do Galicyi na dworcu krakowskim przez pół godziny, przyjmowany przez reprezentacye wszystkich Władz i warstw ludności. Dyrektor naszego Zakładu w towarzystwie najstarszych profesorów był na dworcu obecnym.

Dnia 4 października i 19 listopada jako dni Imienin Najjaśniejszych Państwa obchodziła Szkoła uroczystemi nabożeństwami, po których odśpiewano hymn ludowy.

Dnia 5 maja odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. Najj. Cesarzowej Maryi Anny, a dnia 28 czerwca odprawi się także nabożeństwo za ś. p. Najj. Cesarza Ferdynanda I.

III.

Rok szkolny rozpoczął się uroczystem nabożeństwem d. 3 września.

Egzamin wstępny do klasy I. odbywał się 1 i 2 września, takież egzamin do klas wyższych dnia 30 i 31 sierpnia.

Egzamin dojrzałości (poprawczy) odbył się dnia 23 września pod przewodnictwem JW. Inspektora szkół średnich Dra **Zygmunta Samolewicza**.

Piśmienny egzamin dojrzałości trwał od 12 do 17 maja, ustny zaś pod przewodnictwem JW. Inspektora szkół średnich Dra Ludomiła Germana od 27 do 30 maja.

D. 30 maja po południu nastąpiło uroczyste rozdanie świadectw dojrzałości wszystkim abiturjentom w obecności całego grona nauczycieli i delegatów wszystkich klas wybranych przez Dyrektora. Przed rozdaniem świadectw przemówili do młodzieży c. k. Inspektor Dr. **German** i c. k. Dyrektor Dr. **Zathey**, poczem podziękował w imieniu abiturjentów Franciszek Drobniak.

Dnia 30 listopada odbył się staraniem uczniów VII klasy wieczerek ku uczczeniu nieśmiertelnej pamięci **Adama Mickiewicza**, na którym przemówił do młodzieży Dyrektor Zakładu.

Młodzież przystępowała trzy razy w ciągu roku do ŚŚ. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

Zakończenie roku szkolnego i rozdanie świadectw nastąpi w zwykłym terminie.

IV.

Jego Excellencya c. k. Radca Tajny i Namiestnik Galicyi Dr. **Kazimierz hr. Badeni** zaszczycił Zakład odwiedzinami dnia 12 maja i zabawił w nim przez 3 godziny. JE. zwiedził bibliotekę i gabinety i był w towarzystwie Dyrektora na następujących lekcyach: Historia powszechna w kl. V (p. Szarlowski). Język niemiecki w V (p. Geciow) i VI (p. Zaleski). Język polski w VI (p. Grzegorzewicz). Geometria w IVa (p. Bidiński). Rysunki odręczne w IVb (p. Dembowski) i w IIa (p. Piccard). Nadto przeglądał rysunki abiturjentów.

JW. Inspektor Dr. **Samolewicz** odwiedzał Zakład kilkakrotnie, był obecny na egzaminie wstępnym do kl. I i odbywał lustrację szkoły z początkiem drugiego półrocza.

XI.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych z r. 1889/90.

1. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 16 lipca 1889 L. 10443 poleca książkę p. t. «Deutsche Sprach — und Sprechlehre. Praktyka języka niemieckiego wobec mowy polskiej. Część synonimiczna» przez Teodora Stahlbergera, bibliotekom szkół średnich.
2. Wys. c. k. Rada szkol. kraj. okólnikiem z dnia 18 lipca 1889 L. 11630 zalicza książkę p. t. «L. German i K. Petelenz, ćwiczenia niemieckie dla kl. II szkół średnich Lwów.» do użytku szkoln. w szkołach średnich.
3. Wyz. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. rozp. z dnia 22 czerwca 1889 L. 11917 postanawia, że ci uczniowie kl. VII szkoły realnej, którzy w 2gim półroczu otrzymali stopień drugi lub trzeci, dopiero po upływie roku mogą być przypuszczeni do egzaminu dojrzałości.
4. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 19 września 1889 L. 14348 zalicza książkę p. t. «K. Benoniego i L. Tatomira krótki rys geografii do użytku szkolnego. Wydanie IV. opracował Dr. Karol Benoni. We Lwowie 1889» w poczet książek szkolnych.
5. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 25 września 1889 L. 13946 zalicza książkę p. t. «Zasady geometryi wykresnej» przez Dr. Mieczysława Łazarskiego. We Lwowie 1889. w poczet książek szkolnych.
6. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 19 października 1889 L. 18882 rozporządza, że egzamina wstępne do kl. I odbywać się mają w dwóch terminach, z których jeden przypada na początek wakacyj, a drugi na początek września, zaś egzamina wstępne do innych klas w pierwszym półroczu odbywać się mają w ostatnich dniach wakacyj, a w drugim półroczu w ciągu dni wolnych po ukończeniu pierwszego półroczu.
7. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z d. 22 listopada 1889 L. 19641 wydaje przepisy o egzaminach dojrzałości.
8. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 7 grudnia 1889 L. 21202, zalicza książkę p. t. «Wypisy polskie dla klasy piątej c. k. szkół gimn. i realnych przez Franciszka Próchnickiego. We Lwowie 1889.» w poczet książek szkolnych.
9. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z d. 1 lutego 1890 L. 942, zalicza książkę p. t. «Geometrya dla klas wyższych szkół średnich Dra Franc. Moćnika, na język polski przełożona przez Dra Tomasza Słaneckiego, wyd. III Lwów 1889» w poczet książek szkolnych.

10. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z d. 1 lutego 1890 L. 941, zalicza książkę p. t. «Lehr- und Übungsbuch der Geometrie i Geometrische Übungsaufgaben I, II» przez Franc. Hočevara. Praga 1888, w poczet książek szkolnych.
11. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 13 lutego 1890 L. 2071 zalicza książkę p. t. «L. German i K. Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy I, szkół średnich. Wydanie II. we Lwowie 1890» w poczet książek szkolnych.
12. Wys. c. k. rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 18 marca 1890 L. 4649, zaprowadza od II półrocza b. r. szk. nową skalę na ocenianie postępu, obyczajów i pilności.
13. Wys. c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 30 kwietnia 1890 L. 7289, zalicza książkę p. t. «Zoologia dla klas niższych szkół śred., przez Dra M. Nowickiego. Wydanie IV. Kraków 1890» w poczet książek szkolnych.
14. Wysoka c. k. Rada szkolna kraj. okólnikiem z dnia 26 kwietnia 1890 L. 6595 do dawnych rozporządzeń dotyczących się egzaminów wstępnych do klasy I, dodaje nowe. Stósownie do tych rozporządzeń, przy egzaminie wstępnym wymagania są następujące:
 - a) z religii: Wiadomości, których uczeń nabyć powinien w szkołach czteroklasowych.
 - b) z języka polskiego: Czytanie płynne i wyraziste, objaśnienie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom, z uwzględnieniem głównych zasad interpunkcyi.
 - c) z języka niemieckiego: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników, zaimków (osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych); odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej; odmiana najwykleszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem podano uczniom w języku polskim.
 - d) z rachunków: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

W sali gdzie się odbywa egzamin, nie powinny się znajdować obce osoby.
15. Wys. c. k. Min. Wyzn. i Ośw. rozporządzeniem z dnia 6 maja 1890 L. 8836 wydaje przepisy, na mocy których biedni i godni uczniowie już w pierwszym półroczu klasy pierwszej, mogą uzyskać uwolnienie odpłaty szkolnej.

XII.
KLASYFIKACYA UCZNIÓW
za drugie półrocze 1889/90.

Stopień I. otrzymali:

(celujących uczniów oznaczono grubszym drukiem).

KLASA I. A.

Albiński Franciszek.
Bernaciński Henryk.
Bobkowski Henryk.
Dudek Józef.
Fischler Jakób.
Fischler Maks.
Folprecht Gustaw.
Grabowski Karol.
Huber Julian.
Jachimowicz Edward.
Krzyżanowski Jan.
Machauf Herman.
Manne Hirsch.

Mazurek Piotr.
Meiseles Izak.
Michalski Tomasz.
Mierzwiński Ludomir.
Okoński Tadeusz.
Popiel Antoni
Rogoziński Franciszek.
Romanowski Józef.
Prosznowski Konstanty.
Schwarzwald Gustaw.
Skępiec Julian.
Skóra Stanisław.
Sollinger Karol.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 6, stopień drugi otrzymało 2, stopień trzeci 2.

KLASA I. B.

Bienieszek Feliks.
Brozyna Stanisław.
Dąbrowski Kazimierz.
Gąsiorowski Julian.
Janku Władysław.
Kearney Henryk.
Kukuk Natan.
Marszczewski Józef.

Pociecha Adam.
Sawicki Karol.
Skowron Leopold,
Spingaru Henryk.
Wasserstrom Roman v. Abraham.
Żebrawski Stanisław.
Świerczewski Hipolit.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 6, stopień drugi otrzymał 1, stopień trzeci 12.

KLASA II. A.

Albiński Antoni.
Dziewolski Romuald.
Epstein Jakób.
Fibich Władysław.
Goldfluss Natan.
Grabowski Julian.

Hausner Leopold.
Jarosz Kazimierz.
Kurbauer Ludwik.
Lamensdorf Henryk.
Liban Jan.
Liebling Ferdinand.

Marek Mieczysław.
 Plewkiewicz Arnold.
 Ptaszyński Leon.
 Salb Norbert.
 Schramm Władysław.

Seweryński Aleksander.
 Sliwiński Wojciech,
 Włodarski Stanisław.
 Wojtasiewicz Antoni.
 Wojtowicz Roman.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 6, stopień drugi otrzymało 6, stopień trzeci 4.

KLASA II. B.

Bojarski Stanisław.
 Chrząszcz Tadeusz.
 Deiches Gustaw.
 Drobniaak Feliks.
 Fischer Samuel.
 Guziakiewicz Franciszek.
 Hochstimm Abraham.
 Höhne Wiktor.
Kahane Izak.
Kamiński Leon.
 Kłoskowski Leszek.
 Koch Ludwik.
 Kottek Adam.
 Krainiński Dyonizy.

Kubiczek Aleksander.
 Lewik Stanisław.
Luftig Salomon.
 Menschek Józef.
 Nowakowski Stanisław.
 Preiss Ignacy.
 Rittmann Izak.
 Ryszkowski Władysław.
 Sądziel Wojciech.
 Stobiecki Jan.
 Waga Władysław.
 Wysocki Jacenty.
 Zakrzewski Jerzy

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 6, stopień drugi otrzymało 2, trzeci 4.

KLASA III. A.

Bandurski Roman.
 Czech Paweł.
 Dütz Bonifacy.
 Jachimowicz Kazimierz.
 Kochlöffel Rudolf.
 Krobicki Stanisław.
 Kühnel Wacław.
 Lauvernay Teodor.
 Liban Ignacy.
 Miklaszewski Franciszek.

Novák Jan.
 Pająk Tadeusz.
 Parvi Wincenty.
 Petka Stanisław.
 Pollak Leopold.
Russer Edward.
 Steuermark Jakób.
 Taniewski Olgierd.
 Tołłoczko Wiktor.
 Ulrych Józef.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 9, stopień drugi otrzymało 2, trzeci 1.

KLASA III. B.

Bauer Józef.
 Bernkopf Franciszek.
 Dłuski Kazimierz.
 Furdzik Edward.
 Hora Józef.
 Hurkiewicz Józef.
 Hurkiewicz Rudolf.
 Janowski Bronisław.
 Kundzicz Stanisław.

Kwiatkowski Jan.
 Pichel Wilhelm.
 Romanowski Artur.
 Seeling Ferdynand
 Süsskind Mojżesz.
 Tilles Salomon Fischel.
 Turski Karol.
 Wachtel Wincenty.
 Wyporek Aleksander.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 6, stopień drugi otrzymało 1, trzeci 3.

KLASA IV.

Bieńkowski Teofil.
 Blumenfeld Hugo.
 Brandl Karol.
 Dziwański Adam.
 Giedaczyński Bronisław.
 Groch Leon.
 Grychowski Józef.
Klobassa Zrencki Karol.
 Kostka Karol.
 Kuczewski Otto.
 Małyński Marek Emanuel.
Matakiewicz Maksymilian.
 Mayer Włodzimierz.
Melnyk Mikołaj.

Merz Oskar.
 Michalski Kazimierz.
 Molek Józef
 Ozga Stanisław
 Plater Zyberg Stanisław.
 Płachecki Stefan.
 Pomorski Jan.
 Ritter Leon.
 Rykała Karol.
 Scherbaum Władysław.
 Stolf Władysław.
 Szymczykiewicz Ignacy.
 Wyrobek Antoni.
Zagórny Marynowski Ludwik.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 8, stopień drugi otrzymało 8, stopień trzeci 5.

KLASA V.

Antonowicz Jan.
 Batko Jan.
 Benda Władysław.
 Brudzewski Kazimierz.
 Chrzanowski Jan.
 Grzybowski Feliks.
 Krywult Jan.
 Latinek Stanisław.

Morawetz Władysław.
 Steczkowski Stanisław.
 Strobl Antoni.
 Tarczałowicz Jan Adam.
 Tarnawski Władysław.
 Woyda Jan Kazimierz.
 Zimmerspitz Szymon.
Żerawa Franciszek.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 8, stopień trzeci otrzymało 2.

KLASA VI.

Bett Jan.
 Dulski Tadeusz
 Gismann Ferdynand.
 Jordan Kazimierz.
 Kałuża Józef.
 Kornhäuser Cezar.
 Kurz Izak.
 Lasko Stanisław.

Laurynów Jan.
 Müller Józef.
 Nitsch Leonard.
 Pieguszeński Wincenty.
 Prysak Władysław.
 Rutkowski Władysław.
 Szołayski Bogdan.
 Traczyk Joachim.

Do egzaminu poprawczego po feryach przeznaczono 12, stopień drugi otrzymało 3.

KLASA VII.

Dobrzański Stanisław.
Drobnia Franciszek

Jaszczurowski Tadeusz.
 Krzepowski Wacław.

Makowski Edmund
Małachowski Stanisław.
Mędrzycki Józef.
Mroczkowski Leon.
Olszewski Józef.
Pawliger Symche.

Schulz Antoni.
Streit Gustaw.
Wallach Selig.
Wierszyłowski Mieczysław.
Rheina Wolbeck Andrzej.
Żeleński Stanisław.

Do egzaminu poprawczego po ferjach przeznaczono 1.

Wynik egzaminu dojrzałości na stronie 29 — 30.

XIII.

PRZEPISY SZKOLNE

dla

UCZNIÓW C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ W KRAKOWIE.

§. 1.

Uczeń powinien w szkole i poza szkołą zachowywać się przyzwoicie i przykładnie, oddawać się nauce szczerze i gorliwie, ściśle wykonywać rozkazy dyrektora i nauczycieli i okazywać im zawsze i wszędzie uszanowanie.

§. 2.

Każdy uczeń obowiązany jest uczęszczać do szkoły regularnie i w czasie oznaczonym; nie wolno mu opuścić ani jednej godziny nauki obowiązkowej bez słusznej przyczyny; z tą samą ścisłością ma uczestniczyć w ćwiczeniach religijnych.

Uczniowie religii niekatolickiej mają pilnie uczestniczyć w religijnych ćwiczeniach wyznania swego i udowodnić to świadectwem swych kaznodziei albo nauczycieli.

Nauki przedmiotów nadobowiązkowych raz rozpoczętej nie wolno uczniowi porzucać bez wyraźnego życzenia opieki domowej.

Jeżeli klasyfikacja wykaże, iż uczeń czyni złe postępy w przedmiotach obowiązkowych, zabroni mu się uczęszczania na te przedmioty.

§. 3.

Jeżeli uczeń dla przeszkody przewidzianej nie może przyjść do szkoły, powinien, z wiedzą nadzoru domowego, prosić gospodarza klasy o uwolnienie od godzin szkolnych, a gdyby nieobecność jego dłużej niż dzień jeden trwać miała, starać się nadto o pozwolenie dyrektora. Od udziału w nabożeństwie na czas dłuższy uwalnia tylko w wyjątkowych wypadkach ksiądz katecheta w porozumieniu z dyrektorem.

Wrazie przeszkody nieprzewidzianej ma uczeń jak narychlej dać znać o niej gospodarzowi klasy, a po powrocie do szkoły usprawiedliwić swą nieobecność wiarogodnem świadectwem.

Nieusprawiedliwione opuszczanie godzin szkolnych i spażnianie się do szkoły pociąga za sobą karę, względnie złą notę z obyczajów. Jeżeli uczeń przez ośm dni po sobie następujących nie przychodzi do szkoły i o przyczynie nieobecności nie zawiadamia zakładu, wykreśla się go z listy uczniów.

§. 4.

Zakład otwiera na kwadrans przed rozpoczęciem nauki lub nabożeństwa wspólnego; wcześniej zgromadzać się przed zakładem nie wolno. W zabudowaniu szkolnem mają się uczniowie zachowywać spokojnie i przyzwoicie;

w klasie, gdy nauczyciel, dyrektor lub inna osoba wyższa stanowiskiem i godnością wchodzi lub wychodzi, powinni uczniowie powstać z miejsc swoich.

Po lekcjach mają rozchodzić się natychmiast do domu i nie stawać po drodze.

Chodzenie po mieście bez celu, zwłaszcza wieczorem, jest zakazane.

§. 5.

Każdy uczeń powinien przynosić do szkoły wszystkie książki i przybory potrzebne do nauki. Nie wolno mieć ze sobą innych rzeczy lub książek, a nawet książek szkolnych i przyborów, nie mających związku z wyznaczonymi na ten dzień lekcjami.

§. 6.

Uczniowie powinni jak najstaranniej przestrzegać porządku i czystości w rzeczach swoich szkolnych.

Uszkadzanie lub plamienie tak domu szkolnego, jak i przedmiotów znajdujących się w nim, jest wzbronione. Uszkodzenie przypadkowe ma uczeń wynagrodzić, umyślne pociąga za sobą prócz tego naganę lub karę.

§. 7.

Uczniowi nie wolno zmieniać miejsca, wyznaczonego mu przez gospodarza klasy, chyba, gdyby który z nauczycieli przeznaczył mu na swoje lekcje inne miejsce.

§. 8.

Podczas lekcji obowiązani są uczniowie ze skupioną uwagą brać udział w nauce i wystrzegać się wszystkiego, co by mogło jej przeszkadzać. Wychodzić podczas nauki wolno tylko wyjątkowo i to po jednym, za zezwoleniem nauczyciela.

Wywoływanie uczniów z klasy podczas nauki przez innych uczniów jest zakazane.

W czasie pauzy nie wolno uczniom wydalać się z zakładu.

§. 9.

Przepisy te odnoszą się także w całości do przedmiotów nadobowiązkowych.

§. 10.

Książki wypożyczone z biblioteki szkolnej zwracać należy w przepisany czas i nieuszkodzone. Uczeń, który opuszcza zakład w ciągu roku, powinien natychmiast zwrócić wypożyczone książki.

§. 11.

W szelkie składki pieniężne bez osobnego pozwolenia dyrektora są zabronione.

§. 12.

Czas wolny od obowiązków mają uczniowie przepędzać bądź na jakimkolwiek pożytecznym zajęciu, bądź na stósownych rozrywkach.

Zabrania się w każdym miejscu gier, połączonych ze stratą czasu i pieniędzy. Nie wolno uczęszczać do restauracyi, kawiarni, cukierni, piwiarni, kregielni i tym podobnych innych lokali publicznych.

Do teatru lub na inne widowiska przyzwoite uczęszczać mogą uczniowie klas niższych tylko w towarzystwie rodziców lub osób starszych. Uczniom klas wyższych wstęp na nie nie jest wzbroniony, wszakże dyrektor może wzbronąć uczęszczania na pewne przedstawienia.

Wzbronione jest uczęszczanie na publiczne bale i na publiczne zabawy z tańcami, tudzież na zabawy i zebrania urządzone w szkołach tańców poza godzinami lekcji tańców, natomiast wolno uczniom uczęszczać na zabawy urządzone w domach prywatnych w towarzystwie rodziców lub osób starszych, o ile dyrektor nieuzna za potrzebne uczynić w tej mierze pewnych zastrzeżeń.

§. 13.

Rozprawom sądowym przysłuchiwać się nie wolno.

§. 14.

Uczniowie powinni wystrzegać się złego i niestosownego towarzystwa, a w wyborze książek do czytania radzić się nauczycieli, aby nie marnować drogiego czasu na czytanie książek złych i szkodliwych. Wypożyczanie książek z czytelni publicznych jest wzbronione.

§. 15.

Nie wolno palić tytoniu i cygar.

Noszenie lasek i jakichkolwiek odznak jest zakazane.

§. 16.

Miedzy sobą powinni uczniowie żyć zgodnie i po koleżeńsku. Każdy powinien odwozić kolegów od złego, a zachęcać do szlachetnego postępowania. Wzajemne obelgi wyszydzanie ułomności fizycznych, obraza religii lub narodowości współuczniów najsurowiej są zakazane.

§. 17.

Żadnemu uczniowi nie wolno mieszkać bez odpowiedniego nadzoru; brak odpowiedniej opieki pociąga za sobą wydalenie ucznia z zakładu. O każdej zmianie odpowiedzialnego nadzoru i o zmianie mieszkania powinien uczeń bezzwłocznie zawiadomić gospodarza klasy.

§. 18.

Uczniom nie wolno pomiędzy sobą zakładać stowarzyszeń, ani należeć do jakiegokolwiek stowarzyszenia.

§.

Nie wolno żadnemu uczniowi ogłaszać drukiem własnych prac literackich bez zezwolenia dyrektora.

§. 20.

Za przekroczenie przepisów powyższych wymierzać się będzie karę, która stosownie do przewinienia, stopniować się może: od upomnienia, aż do wydalenia ucznia z zakładu, a nawet do wykluczenia ze wszystkich szkół Monarchii.

PRZEPISY

w sprawie zapobieżenia szerzeniu się chorób zaraźliwych w szkołach.

§. 1.

Żadnemu uczniowi, dotkniętemu chorobą zaraźliwą, nie wolno uczęszczać do szkoły tak długo, dopóki nie wykaże świadectwem lekarskim, że powrót jego do szkoły nie zaszkodzi innym uczniom.

Do chorób zaraźliwych należą przedewszystkiem :

1. Ospa, 2. dyfterya (błonica), 3. tyfus plamisty i powrotny, 4. tyfus jelitowy (brzuszny), 5. czerwotka (dysenterya), 6. szkarlatyna (płonica). 7. odra i różyczka, 8. róża i choroby przyranne, 9. wąglik, 10. zapalenie oczu, 11. koklusz, 12. świerzb, 13. zapalenie gruczołów przyusznych (parotitis).

§. 3.

Jeżeliby świadectwo lekarskie nie mogło być przedłożone, wolno uczniom, którzy byli dotknięci chorobą zaraźliwą, przyjść do szkoły dopiero po zupełnym wyzdrowieniu, a mianowicie przy ospie, szkarlatynie i dyfteryi po upływie czterech tygodni, licząc od dnia zachorowania.

§. 3.

Uczniom, którzy są wprawdzie zdrowi, jednakże zostają w bezpośredniej styczności z osobą dotkniętą chorobą zaraźliwą, nie wolno wchodzić do szkoły tak długo, dopóki niebezpieczeństwo zakażenia nie będzie usunięte, co powinno być stwierdzone, o ile to tylko możliwe, świadectwem lekarskim, lub dopóki nie upłynie przepisany w §. 2im termin, sześciu, względnie czterech tygodni, licząc od dnia zasłabnięcia owiej trzeciej osoby.

§. 4.

Uczniom zabrania się najostrzej wchodzenia do pomieszczeń, gdzie panują choroby zakaźne.

XIV.

OGŁOSZENIE.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1890/1 odbywać się będą w dniach 29, 30. i 31. sierpnia. Poźniejsze zgłoszenia tylko w razie **ważnych** powodów i to tylko na mocy zezwolenia Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej uwzględnione być mogą.

Uczniowie mają przyjść do zapisu w towarzystwie rodziców lub opiekunów.

Uczniowie **nowo wstępujący** mają się wykazać świadectwem szkolnym tego zakładu, w którym dotychczas się uczyli i metryką chrztu. Taksa wstępna 2 złr. 10 ct. Datek 1 złr. na zbiory naukowe składają wszyscy nowo wstępujący i dawni uczniowie.

Egzamina wstępne do I. klasy odbywać się będą w dwóch terminach: 1. i 2. lipca, tudzież 1. i 2. września.

Wybór jednego z tych dwóch terminów pozostawia się rodzicom uczniów. Powtórzenie wstępnego egzaminu ani w tym, ani w innym zakładzie nie jest dozwolone, gdyż wynik pierwszego egzaminu rozstrzyga stanowczo o przyjęciu lub nieprzyjęciu. Powtórzenie takiego egzaminu w innym zakładzie będzie w każdym razie nieważne. (Zwraca się uwagę na §. 14 rozporządzeń str. 34).

Egzamin wstępny do klas od II,—VII. tudzież egzamina poprawcze odbywać się będą w dniach 30. i 31 sierpnia.

Rok szkolny rozpocznie się dnia 3 września uroczystym nabożeństwem.

Opłata szkolna wynosi 20 złr. za jedno półrocze, w markach szkolnych, które są do nabycia w c. k. urzędzie podatkowym i powinna być złożoną w przeciągu pierwszych sześciu tygodni.

Uczniowie, którzy po upływie sześciu tygodni opłaty szkolnej nie uiszcza, tracą bezwarunkowo prawo uczęszczania do zakładu.

Wszyscy uczniowie obowiązani są zaraz z początkiem roku zaopatrzyć się w **przepisane książki i przybory szkolne**, a to pod groźbą natychmiastowego usunięcia z klasy.

Co do przedmiotów nadobowiązkowych, kto się na nie zapisze, nie może przerwać nauki, bez zezwolenia Dyrekcyi.

Częste porozumiewania się rodziców, opiekunów lub dozoru domowego ze szkołą jest rzeczą nader pożądaną i korzystną. Dyrektor i profesorowie udzielają wiadomości o postępie w naukach i zachowaniu się uczniów, dwa razy na miesiąc t. j. po w niedzielę 1. i po 15. od godziny $\frac{1}{2}$ 10 — $\frac{1}{2}$ 11 przed południem w kancelaryi Dyrekcyi.

Dyrekcya c. k. Wyższej Szkoły Realnej.

W Krakowie dnia 26. czerwca 1890.

Dr. Hugo Zathej.
c. k. Dyrektor.

